

Kvittering på innsendt svar på Høring - NOU 2024:2 I samspill med naturen - Naturreisiko for næringer, sektorer og samfunn i Norge

Saksnummer: 24/990

Sak: Høring - NOU 2024:2 I samspill med naturen - Naturreisiko for næringer, sektorer og samfunn i Norge

Levert: 21.06.2024 09:51

Svarstype: Med merknader

Jeg svarte som: Annen frivillig organisasjon

Avsender: WWF Verdens naturfond

Kontaktperson: Zanete Andersone-Lilley

Kontakt e-post: zandersonelilley@wwf.no

WWF Verdens naturfond takker for muligheten til å komme med innspill til høringen om naturreisiko for næringer, sektorer og samfunn i Norge. Vi er enig med hovedbudskapet i utredningsrapporten – tap av natur truer bærekraftig utvikling. De viktigste underliggende årsakene til tap og forringelse av natur er arealbruksendring av land- og sjøområder, høsting og overbeskatning, klimaendringer, forurensning og fremmede arter.

Naturreisikoutvalget har gjort grundige vurderinger av naturreisiko i næringer og sektorer i Norge, analysert håndtering av naturreisiko i både offentlig og privat sektor og har kommet med en rekke høyaktuelle anbefalinger. Vi vil særlig trekke frem noen av risikoutvalgets anbefalinger (i kursiv) som etter vårt syn er ekstra viktige dersom vi skal klare å stanse tapet av natur og håndtere den økende naturreisikoen de neste tiårene:

- *Konsekvenser for naturreisiko skal vurderes i alle relevante beslutninger på nasjonalt nivå. Tverrsektoriell og omfattende vurdering av naturreisiko vil bidra til å redusere konsekvensene, gjennom forutsigbar politikk og forvaltning med mål om å stanse tap av natur.*
- *Stortingsmeldingen om oppfølging av naturavtalen inneholder konkrete mål og tiltak som lever opp til ambisjonene og intensjonene i naturavtalen, og bidrar til å redusere fysisk naturreisiko i Norge. Dette vil hjelpe Norge å oppfylle sine forpliktelser under den globale naturavtalen og dermed stanse tapet av natur og forbedre naturens tilstand i Norge.*
- *Sentrale nasjonale plandokumenter for Norge, for eksempel nasjonal- og statsbudsjettet, perspektivmeldingen, langtidsplanen for forsvarssektoren, den nasjonale transportplanen og de helhetlige forvaltningsplanene for de norske havområdene, vurderer, synliggjør, og foreslår tiltak for å redusere naturreisiko for Norge i et langsiktig perspektiv. WWF er enig med utvalget i at vurdering av naturreisiko må inn i allerede eksisterende planer og risikovurderinger. Inkludering i nasjonale plandokumenter vil bidra til å vurdere risiko på nasjonalt nivå og vil kunne synliggjøre at enkelte risikoer først og fremst materialiserer seg på nasjonalt nivå.*

- *Kommunenes miljø- og naturkompetanse styrkes, inkludert gjennom interkommunalt samarbeid og gjennom samarbeid mellom kommuner, fylkeskommunen og statsforvalteren.* Naturforvaltning skjer lokalt, men her mangler det ofte relevant kompetanse, særlig i mindre kommuner med begrenset kapasitet, så dette tiltaket kommer til å hjelpe både naturen og kommunene.
- *Statlige myndigheter gir veiledning for hvordan hensyn til naturrisiko skal balanseres mot andre samfunnshensyn og integreres bedre i de ulike delene av et helhetlig beslutningsgrunnlag for offentlige tiltak, inkludert etter utredningsinstruksen og regelverket for samfunnsøkonomisk analyse, samordnet med tilhørende veiledning på klimarisiko og annen miljørelatert risiko og usikkerhet.* Dette er et svært viktig punkt da utredningsinstruksen er svært mangelfull i dag når det gjelder konsekvensene for natur og klima. Vi foreslår følgende som vil kunne sikre natur- og klimarisikovurderinger i statlig og privat sektor:
  1. Utredningsinstruksen og tilhørende veileder må inneholde krav om at natur- og klimarisiko alltid skal vurderes på linje med samfunnsøkonomiske vurderinger.
  2. Åpenhetsloven må, i tråd med det oppdaterte OECD-regelverket, inneholde krav om at større norske virksomheter skal gjennomføre aktsomhetsvurderinger av sine klima- og naturpåvirkninger.
- *Angående lovverk og naturrisiko*
 Naturrisikoutvalgets foreslår også et nytt offentlig utvalg for å vurdere hvordan særlig plan- og bygningsloven forholder seg til naturrisiko. Her er WWFs anbefaling å se dette forslaget i sammenheng med forpliktelsen i den globale naturavtalen, om å tilpasse alt relevant lovverk til målene i avtalen. Arbeidet med å justere lovverket for å innfri denne forpliktelsen, bør samtidig se hen til de behov som er spesifikke for håndtering av naturrisiko. Når det gjelder øvrige kontrollsystemer foreslår vi følgende:
  1. Klage og innsigelse:
    - Reglene om innsigelse bør skille mellom innsigelse på faglig/politisk grunnlag og innsigelse på rettslig grunnlag og det bør være to ulike prosesser for hver av innsigelsesgrunnlagene.
    - Oppsettende virkning ved klage i miljøsaker bør være hovedregelen. Unntak fra dette må begrunnes særskilt.
  1. Domstolskontroll:
    - Domstolsprøving av forvaltningen må sikres i større grad enn det som er tilfelle i dag, og prosessene må forenkles og effektiviseres slik at det blir enklere å etterprøve forvaltningsvedtak.
    - Skriftlig behandling bør være hovedregel i domstolskontroll. Dette vil sikre fortgang og gjøre rettsprosessen enklere og billigere.
    - Et utvalg av dommere i tingretten og lagmannsretten bør behandle kontroll av forvaltningssaker i tidsavgrensede perioder (eksempelvis fire år), for å sikre økt kompetanse innen de særlige rettsspørsmål som gjør seg gjeldende ved overprøving av forvaltningens vedtak.

WWF mener at naturrisikoutvalgets rapport bør brukes aktivt i arbeidet med Norges oppfølging av naturavtalen og den kommende naturmeldingen. Bevissthet rundt naturrisiko og påfølgende tiltak bør integreres i alle samfunnssektorer, både i offentlig og privat sektor, slik naturavtalens mål 14 og 15 beskriver. WWF vil peke på at en helhetlig implementering av naturavtalen og alle dens mål er et risikoreducerende tiltak i seg selv.

Naturrisikotilnærming er imidlertid bare ett av flere verktøy som må benyttes for å håndtere naturkrisen i årene som kommer. Vurdering av naturrisiko er ikke tilstrekkelig alene og må ikke erstatte andre verktøy som naturvern, overgang til sirkulærøkonomi, arealnøytralitet, planvask m.m.

Vi benytter samtidig anledningen til å trekke frem sammenhengen mellom natur og klima slik utvalget også gjør på s. 33, og viser til at Klimautvalget 2050 også hadde inngående beskrivelser av dette. Klimautvalget 2050 peker på flere tiltak som vil redusere fysisk naturrisiko. Vi viser til WWFs høringsinnspill til Klimautvalget 2050 og oppfordrer regjeringen til å se disse to NOU-ene i sammenheng.

Utvalgets rapport legger gode premisser for å ivareta naturrisiko i Norge. Nå er det opp til politikere for å sette den ut i praksis.

Med vennlig hilsen,

Marte Conradi (sign.)

Leder for landteamet

WWF Verdens naturfond

Alle svar må gjennom en manuell godkjenning før de blir synlige på regjeringen.no.